

ЩО ДУМАЮТЬ ПРО ЯКІСТЬ РОБОТИ ШКОЛИ І ЯКІСТЬ ОСВІТИ ДИРЕКТОРИ ШКІЛ, УЧНІ, ЇХНІ БАТЬКИ ТА ОСВІТНІ ЕКСПЕРТИ

Canada

Результати дослідження, проведеного Державною службою якості освіти України у жовтні листопаді 2020 року дослідницькою агенцією «Vox Populi Agency» на замовлення Державної служби якості освіти України в рамках ініціативи «Система забезпечення якості освіти», яка впроваджується в рамках проєкту «Супровід урядових реформ в Україні» (SURGe).

Мета:

дослідити взаємозв'язок якості освіти та освітньої діяльності з позиції всіх учасників освітнього процесу

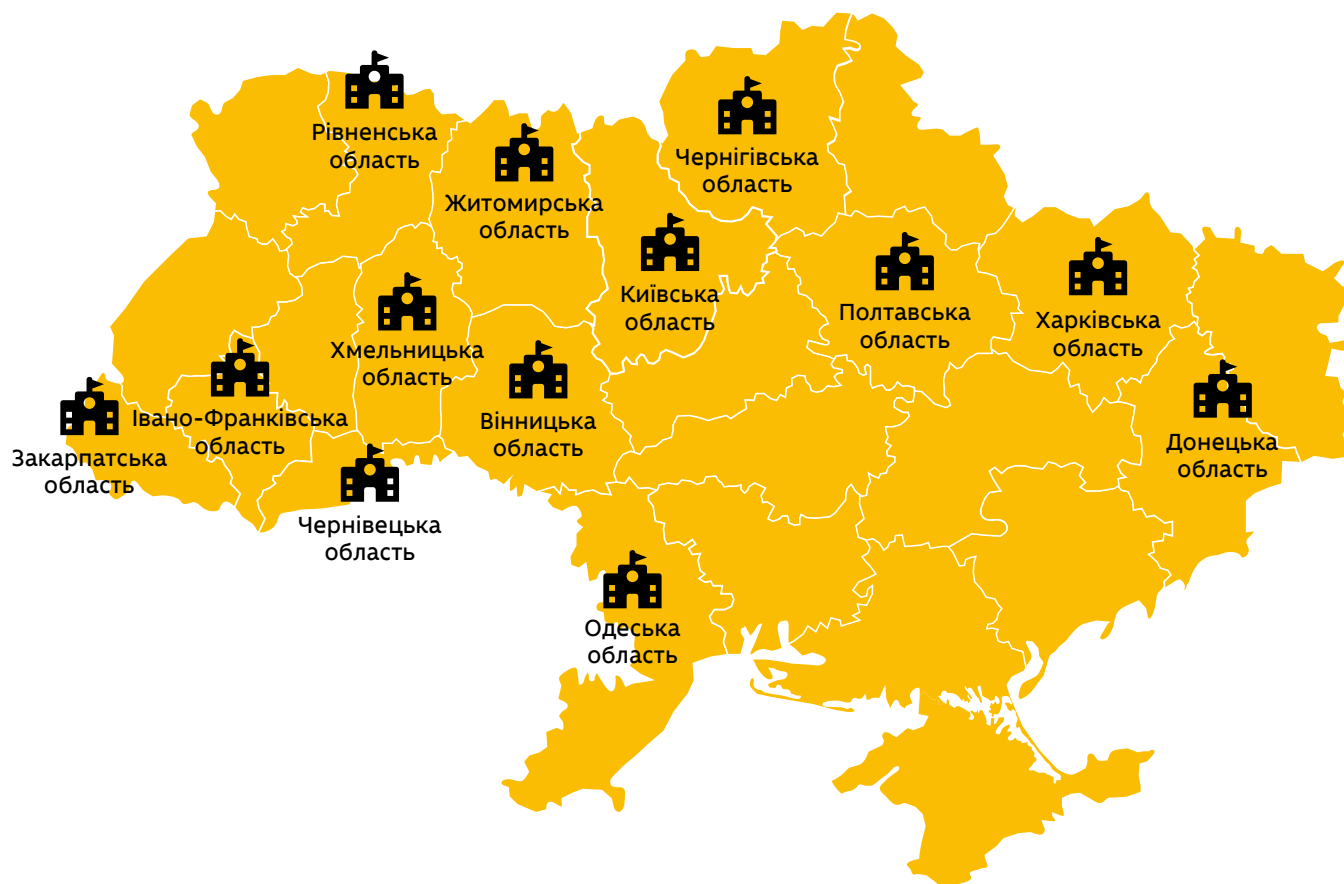
Завдання дослідження:

Встановити

- ★ **яке розуміння якості учасниками освітнього процесу**, що на неї впливає/ взаємозв'язок між якістю освітньої діяльності та якістю освіти
- ★ **які складові якості освітньої діяльності** наші стейкхолдери вважають **найбільш важливими**
- ★ що їм відомо про інституційний аудит і з яких джерел
- ★ **чи довіряють вони оцінюванню якості** роботи школи з боку державного органу?
- ★ **за яких умов вони б довіряли** результатам інституційного аудиту
- ★ **чи знають вони, що їх думка враховується** при аудиті школи
- ★ **як на їхню думку вони могли сприяти покращенню якості** школи
- ★ **хто несе відповідальність** за якість освіти

Репрезентативність результатів:

Дослідження було проведено методом **онлайн-анкетування у 60 школах**, у яких у 2020–2021 рр заплановані інституційні аудити

Участь у дослідженні взяли

59 директорів

1560 учителів

1631 батьків

899 учнів

752 експерти

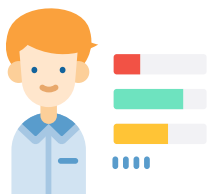

ДЕРЖАВНА
СЛУЖБА
ЯКОСТІ ОСВІТИ
УКРАЇНИ

Розуміння якості освіти – що є якісною освітою у школі?

На перше місце виходить **розуміння завдання сучасної школи**.
Олімпіади явно в аутсайдерах.

Оволодіння ключовими компетентностями –
серед основних критеріїв якості освіти для усіх категорій респондентів

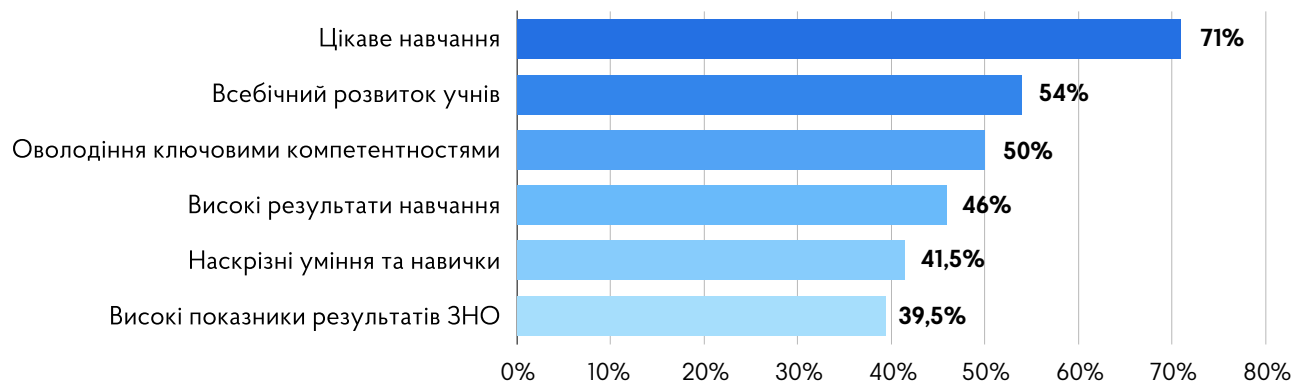
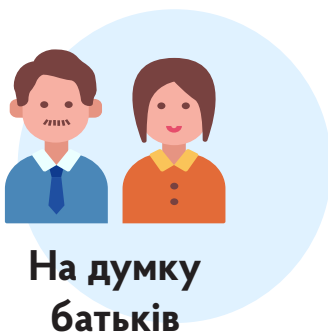
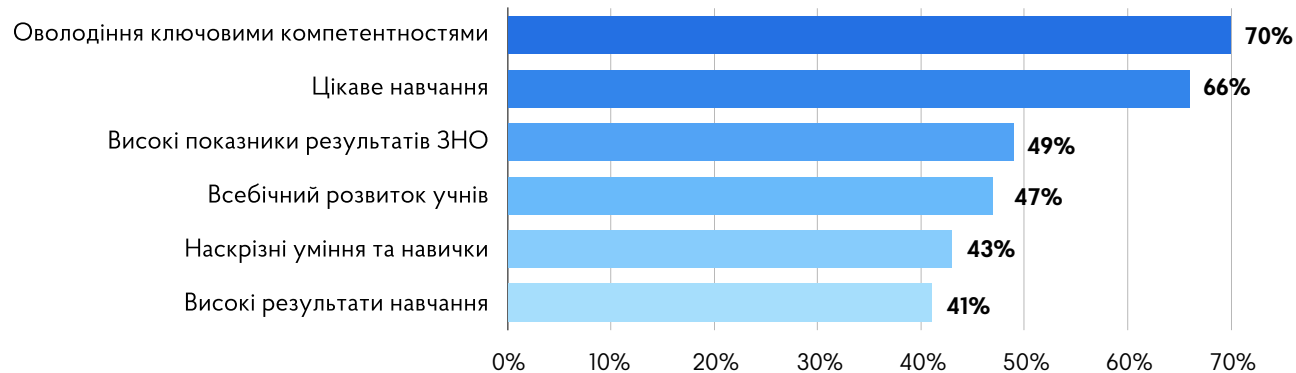
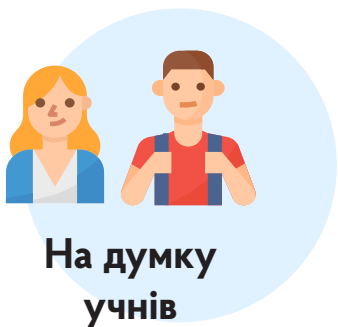
До ТОП-5 цей критерій зараховують:

- ★ 91% експертів
- ★ 70% учнів
- ★ 81% директорів шкіл
- ★ 50% батьків

Розуміння цього поняття та його застосування, а також підтримка його таким одноголосним чином може говорити про те, що принаймні на рівні дискурсу, Нова українська школа та філософія системи освіти, окреслена у Законі «Про освіту», – діють. У першу чергу, важливо, що її розуміють учні.

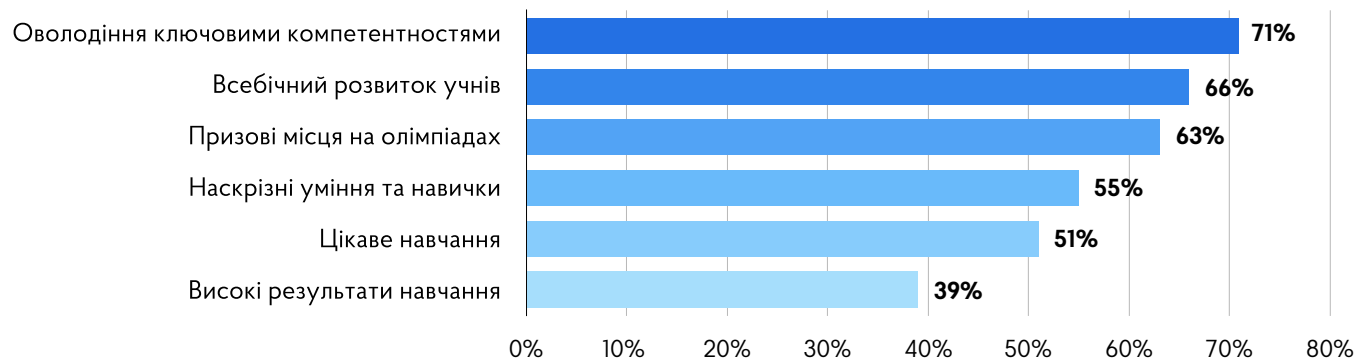
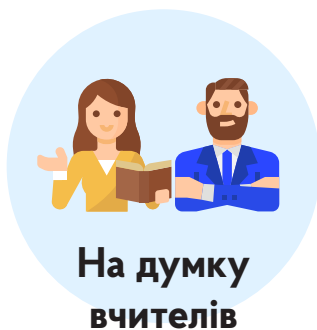
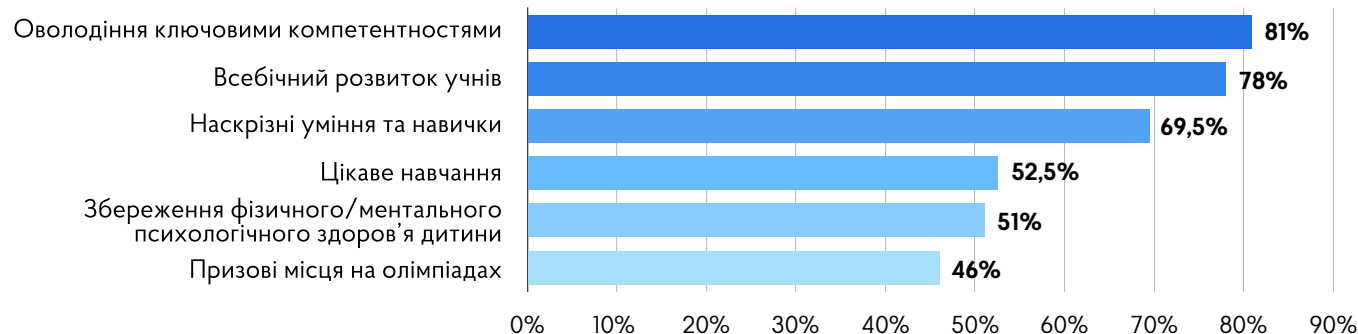
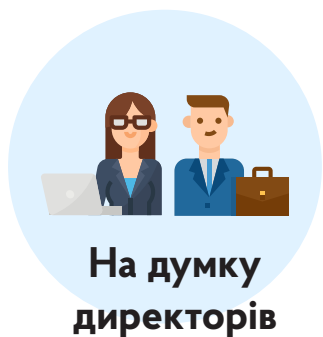
ТОП критеріїв якості освіти у школі

Для учнів і батьків, поряд з компетентностями, **важливою є ЦІКАВІСТЬ НАВЧАННЯ**.
Важливо, щоб усвідомлення цієї потреби стало мотивацією для директорів та учителів.

ТОП критеріїв якості освіти у школі

Учителі та директори поряд з компетентностями і всебічним розвитком до топ-позицій також відносять **ПРИЗОВІ МІСЦЯ НА ОЛІМПІАДАХ**. В той час, як серед експертів, батьків і дітей не більше третини говорять про олімпіади, як важливий показник якісної освіти.

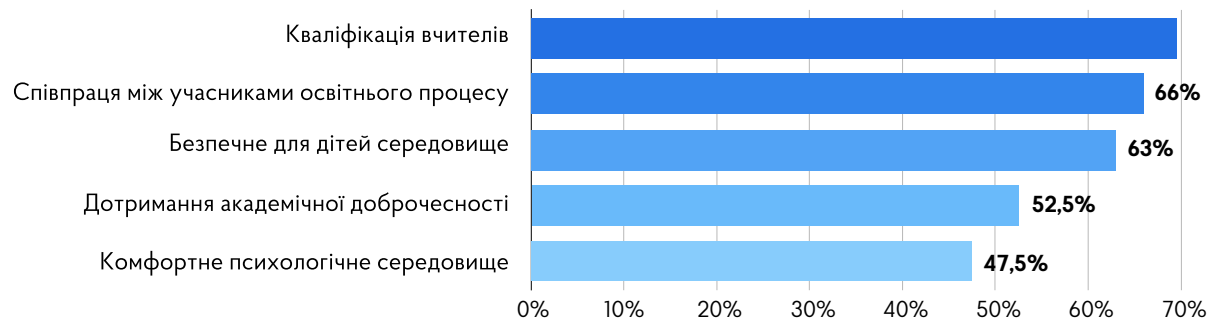
СФОРМОВАНІ НАСКРІЗНІ ВМІННЯ (м'які навички), за вибором учителів, відходять на умовно четверте місце.

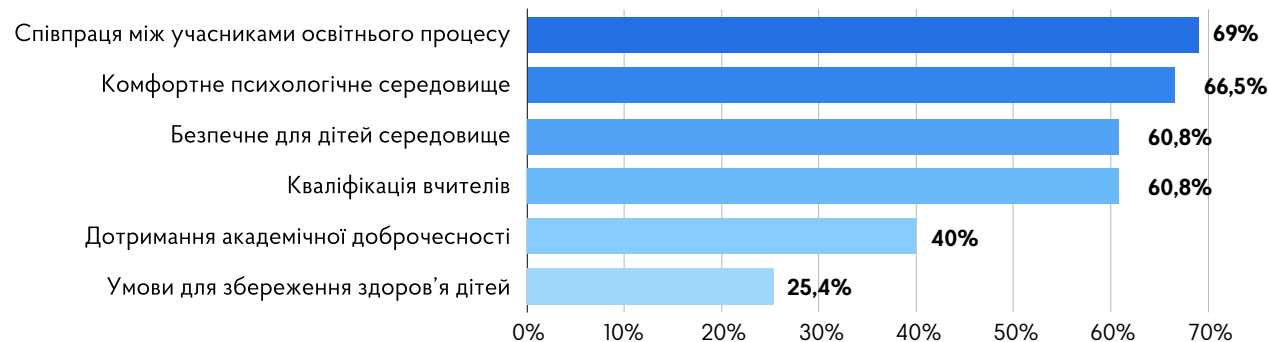
Що НАЙБІЛЬШЕ впливає на якість освіти?

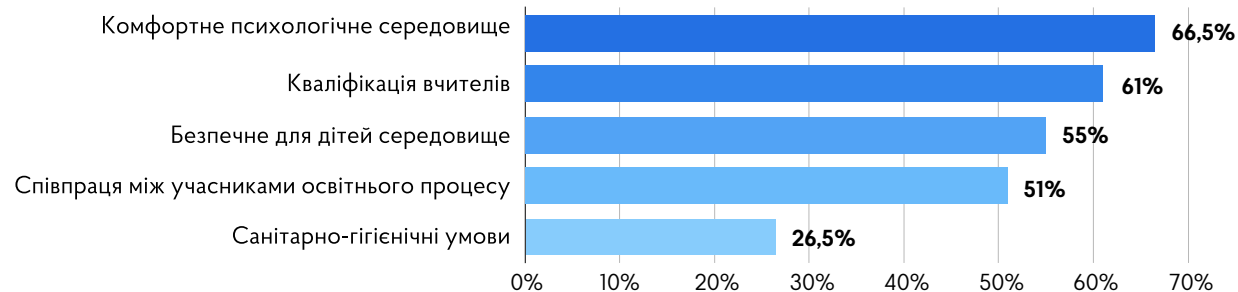
На думку директорів

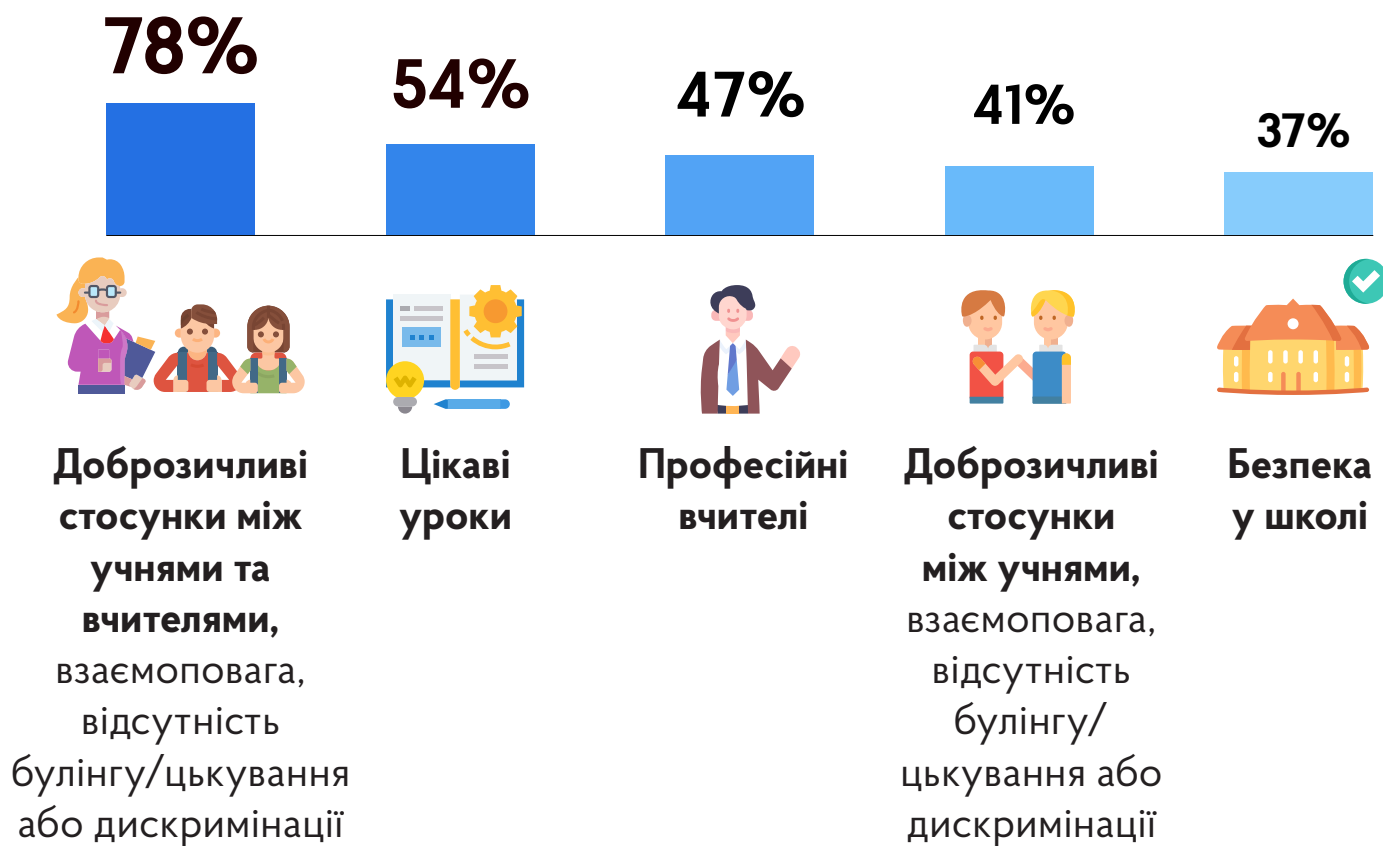
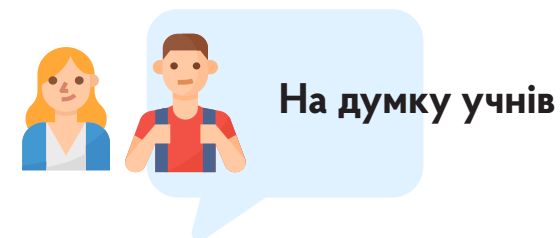
На думку вчителів

На думку батьків

Що робить школу хорошою/якісною?

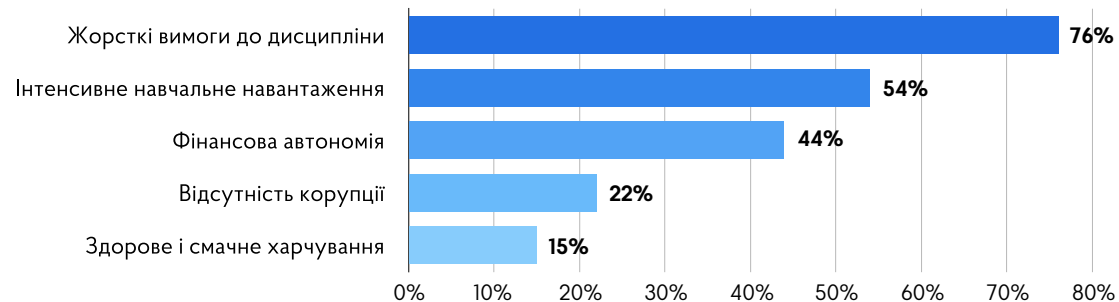

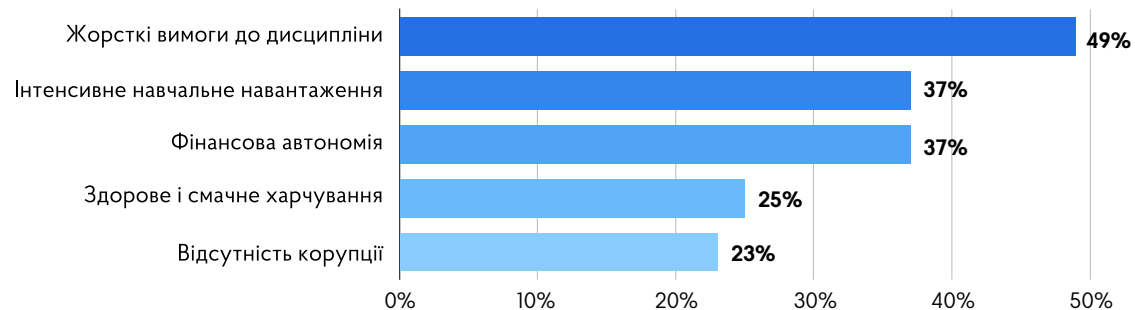
Що НАЙМЕНШЕ впливає на якість освіти?

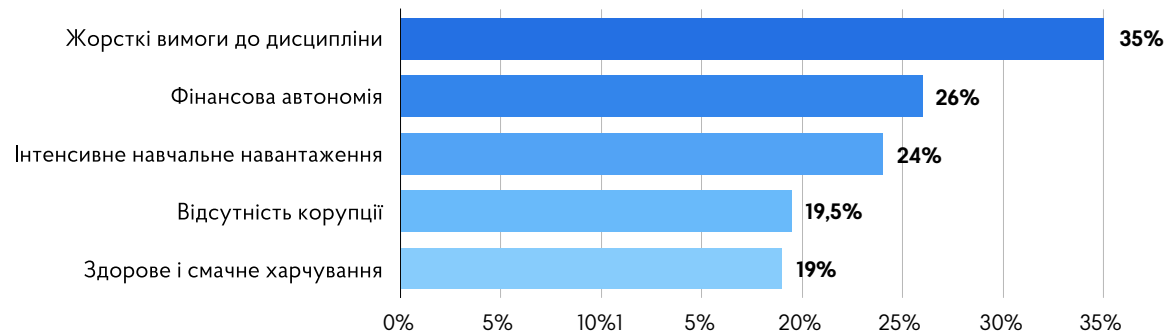
На думку директорів

На думку вчителів

На думку батьків

Вплив середовища на якість

У ТОПі впливу на якість освіти для усіх груп респондентів

ЧИННИКИ, ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ФОРМУВАННЯМ СЕРЕДОВИЩА ТА МІКРОКЛІМАТУ у школі:

**співпраця між учасниками
освітнього процесу**

**безпечне для дітей
середовище**

**комфортне психологічне
середовище**

Дослідження повертає нас до висновків PISA про те, **що ПОЗИТИВНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ВПЛИВАЄ НА ДОСЯГНЕННЯ УЧНЯМИ КРАЩИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ** і актуалізує завдання школи створити та підтримувати таке середовище.

ДЕРЖАВНА
СЛУЖБА
ЯКОСТІ ОСВІТИ
УКРАЇНИ

Кваліфікаційний рівень педагогічних кадрів — ТОП фактор впливу на якість освіти

ПРОФЕСІЙНІ ВЧИТЕЛІ — перше, на що орієнтуються батьки і діти при виборі школи.

69%

учнів

та

56%

батьків

обирали школу
за цим критерієм

Постійний розвиток педагогів, підвищення кваліфікації, вдосконалення майстерності та підтримання мотивації — важливі для покращення якості освіти у школі.

Отримує своє підтвердження принцип НУШ про важливість педагогіки партнерства.

78% учнів

зараховують **доброзичливі стосунки між учнями та вчителями, взаємоповагу, відсутність булінгу/цькування** до ТОП чинників, що впливають на якість.

ДЕРЖАВНА
СЛУЖБА
ЯКОСТІ ОСВІТИ
УКРАЇНИ

Жорсткі вимоги до дисципліни та побудова поведінкових моделей у школі

НАЙМЕНШЕ, на думку респондентів, на якість освіти у школі **впливають**
ЖОРСТКІ ВИМОГИ ДО ДИСЦИПЛІНИ

Так вважають

Такі результати дещо розвінчують міфи про пієтет перед великим навчальним навантаженням та жорсткою дисципліною, як неодмінними умовами якісної освіти.

При цьому, за результатами PISA, біля 20% ефективності уроку втрачається через поганий classroom management.

Особливо важливими в таких умовах є уміння директора та вчителів побудувати грамотні поведінкові моделі у школі, які впливатимуть на результати навчання учнів.

Матеріально-технічне забезпечення – не панацея

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НЕ УВІЙШЛО ДО ТОП ЧИННИКІВ,
що, на думку респондентів, впливають на якість.

Лише

назвали цей чинник як такий, що найбільше впливає на якість.

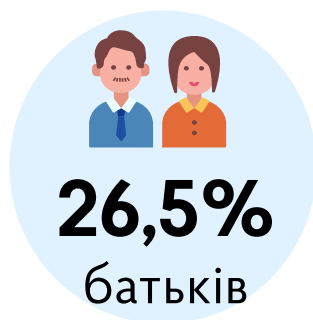
Дослідження не підтвердило стереотип, що робота виключно над розвитком належної матеріально-технічної бази не вплине автоматично на якість освіти.

Санітарно-гігієнічні умови

САНІТАРНО-ГІГІЄНІЧНІ УМОВИ в школі увійшли до **ТОП чинників**, що впливають на якість, **лише у відповідях батьків.**

Цей чинник обрали:

Досі близько 10% шкіл мають вбиральні лише на вулиці.

Питання гідності дитини — має бути серед актуальних та важливих частин роботи у напрямку розвитку української школи та потребує більшої уваги з боку директорів та вчителів.

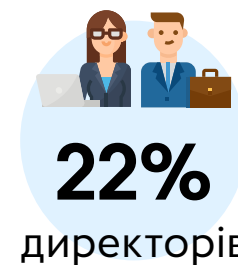
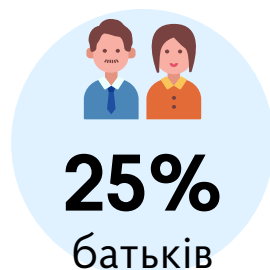

Якісна освіта у школі, де учні здорові і добре харчуються

Наявність у школі **УМОВ ДЛЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ ЗДОРОВ'Я УЧНІВ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ЗДОРОВОГО ХАРЧУВАННЯ** як фактори якості освіти **не знайшли належного відгуку у респондентів**

Лише

назвали компонент збереження здоров'я, як такий, що найбільше впливає на якість.

При цьому **15% директорів, 25% вчителів та 19% батьків** вважають здорове і смачне харчування **найменш впливовим на якісну освіту.**

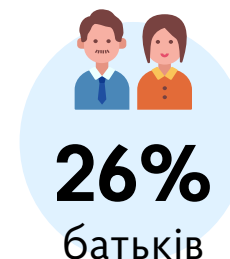
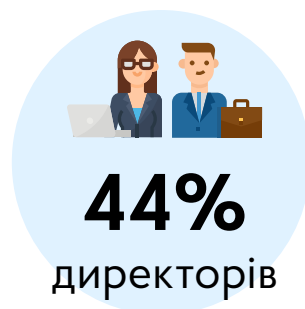

Фінансова автономія недооцінена в системі розбудови якості

ФІНАНСОВА АВТОНОМІЯ серед ТОП чинників, які найменше впливають на якість у школі.

Так вважають:

Дослідження PISA показує, що вищі результати мають освітні системи з розвиненою автономією школи.

Директори шкіл потребують підтримки, у тому числі інформаційної, щодо провадження фінансової автономії, розуміння її важливості та ролі в системі якості.

Директори не завжди розуміють власної ролі у створенні умов для якісної освіти

НАЛАГОДЖЕНІ УПРАВЛІНСЬКІ ПРОЦЕСИ І РОБОТА ДИРЕКТОРА НАД РОЗВИТКОМ школи **не увійшли** у виборі директорів до пріоритетних чинників, які впливають на якість.

27%

директорів

відзначили **налагоджені управлінські процеси**

14%

директорів

відзначили **роботу директора над розвитком** школи

як важливі чинники, що впливають на якість.

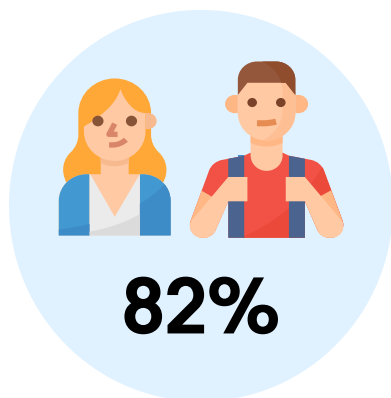
Лише **32%** директорів вважають себе найбільш відповідальними на якість освітньої діяльності школи, а **39%** з них покладають цю відповідальність виключно на вчителів.

Прослідковується **нерозуміння стратегічної функції посади директора, незнання ними інструментів, завдяки яким директор може та має впливати на якість освітньої діяльності у школі, яку він очолює.**

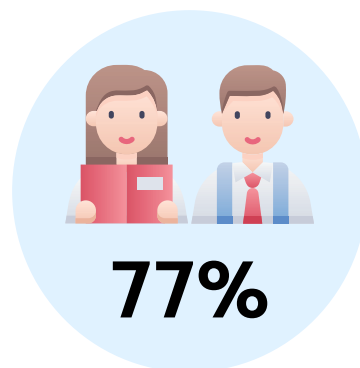

Відповідальність за власну освіту та орієнтованість на результат

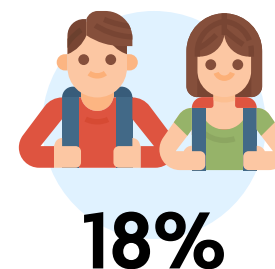
Учні покладають **відповідальність за власну освіту**

на самих себе

на вчителів

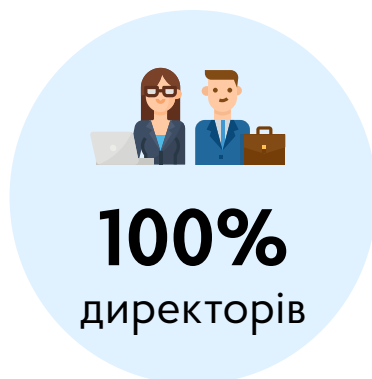
на директорів

Учні відчувають власну гіпервідповідальність і не розуміють ролі директора у якості освіти.

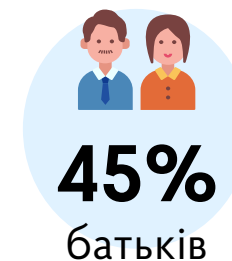
Спостерігається орієнтованість учнів на результат – в ТОПі критеріїв якості для них високі результати ЗНО та навчання, середній бал атестату.

Знання про оцінювання якості освітньої діяльності школи

декларують, що знають
про інституційний аудит

знають, що існує
таке оцінювання

Батьки більше схильні довіряти оцінці якості освітньої діяльності школи з боку Служби якості, ніж самооцінюванню школи. Це може свідчити про не дуже високий рівень партнерської комунікації між школами та батьками і невисоку залученість батьків до життя школи.

Якість освіти у місті та селі має бути однаковою

та

погоджуються із твердженням, що **для сільських шкіл мають бути менш вимогливі критерії оцінювання під час інституційного аудиту**

Застосування різних підходів до оцінювання у школах, **зниження вимог до сільських шкіл може негативно вплинути на якість освіти у таких закладах.**

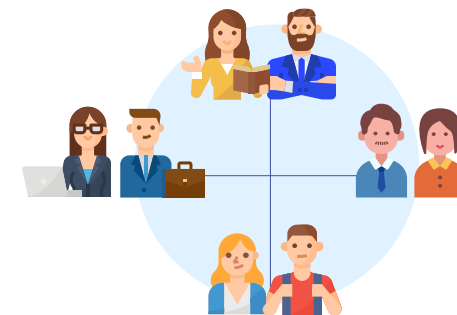

ДЕРЖАВНА
СЛУЖБА
ЯКОСТІ ОСВІТИ
УКРАЇНИ

Висновки і рекомендації

Якісна школа є результатом спільних зусиль засновника, директора, вчителів, а також мотивованих учнів та батьків.

Водночас директори не завжди розуміють власної ролі у створенні умов для якісної освіти. Незначну роль директорів у підвищенні якості освіти вбачають і вчителі та учні, покладаючи велику відповідальність на себе.

Директори потребують:

- ➔ навчання з питань **формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти, стратегічного планування, управління закладом** в умовах фінансової автономії тощо
- ➔ проходження обов'язкового **курсу підвищення кваліфікації з управлінської діяльності** протягом першого року після призначення на посаду
- ➔ **переатестації з подальшим підвищенням їх кваліфікації** та сертифікації як умови участі у конкурсі на вакантні посади